

RENAIXEMENT

Adherit a la Unió Catalanista

SURT ELS DIJOUS

VOLEM

Llengua Catalana amb caràcter oficial per totes nostres relacions inclús amb el Poder Central.

Corts Catalanes, per estatuir la legislació civil i per el règim intern de la Nacionalitat Catalana i per a ser arbitres de nostra administració.

Que siguin Catalans quants a Catalunya desempenyin càrrecs públics.

Fixar contribucions e impostos per contribuir als gastos generals de l'Estat en la proporció que correspongui a Catalunya.

Supressió de quintes o lleves i facultat de poder contribuir a la formació de l'exèrcit de l'Estat espanyol per medi de voluntaris o diners.

Essent Nacionalista l'acció que al nostre poble realitza la Unió Catalanista, tenen el dret i el dever de cooperar-hi tots els Catalans moguts per les aspiracions del nacionalisme Català, qualsevol que siga llur pensar i sentir en matèries **religioses, polítiques o socials**.

AMB EL COR

QUAN amb el cor es parla a un poble, i amb el cor el poble escolta; quan l'expressió d'alta moralitat i d'alta justícia s'adreça a les multituds i aquestes, frenètiques, la fan séva; quan els qui peroren arrenquen llurs paraules del pregó de l'ànima fent acudir a llurs ulls les llàgrimes, i l'auditori plora i esclata en xardosos visques i en entusiàstics cants; fins els enemics, els qui aposta's són acostats on no'ls demanaven, amb el sol objecte de pertorbar l'acte, resten muts, corpesos, subjugats a la immensa grandiositat del moment, a la faisó del qui va per a matar un home i aquest el reb amb serenor, amb el somriure del qui no tem la mort violenta perquè a ella no s'ha fet acreedor...

Això és el que passà en el miting de diumenge: els criats del govern, els servidors de l'estat disfregats de republicans, de *radicals*, prou volien començar a moure brega, mes al volguer iniciar-la, es sentien atuits, es veien petits, petits de cor i d'ànima davant el fort bategar del cor col·lectiu, enfront del sentiment anímic de tot el poble. Mes ells hi anaven o hi eren enviats per a quelcom, pas per a entendre's, que per çò els havien triats d'entre'ls d'espardenya el qui més brutes les portés, de entre'ls vestits de *senyors*, el qui més *senyor* semblés; s'havien de conèixer ells amb ells,

no sigués cas que, com els nostres i per que en els nostres hi és tothom, s'esbafucessin. Ells eren diferents, ni un d'ells era igual als nostres amb tot i haver-hi d'ells solament dues menes i haver-hi cent menes d'homes entre'ls nostres.

Ells tots eren iguals entre ells, marcadament diferents de nosaltres tots i cada hù. I ells, encara, es donaven a conèixer de la força pública amb el sant i senya dels seus crits, que contraposaven a les nostres aclamacions com volent significar que representen quelcom antitètic al nostre pensar i sentir. I és per çò que, en un moment donat trencaven llur mutisme i començaven a interrompre, únic objecte que'ls portava on ningú els demanà, on ningú els convidà, on ningú els demanarà, ni els convidarà mai anc que de llur apoi algú n'esperés mercès, anc que volgués algú fer pensar que, de juntar-s'hi, n'havia d'esdevenir un relatiu bé per a la Patria.

El nostre miting de diumenge i els nostres del demà no'ls pertorbaràn. Ni dins dels teatres hem de deixar de cantar el nostre Himne per que vulguin oposar-s'hi els representants dels governs, ni al carrer deturaran els nostres entusiasmes totes les policíes. Som un sentiment, som un idealitat viva que va a convertir-se en palpable realitat: serem una realitat posseïda

del sentiment que'ns ha mogut fins ara i que arrenca d'anys i més anys sense que l'hagin sofocat els trets de la pinxeria ni els garrots de la policia.

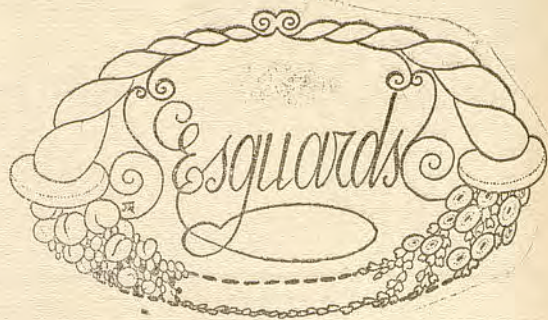
Ho digué el Poeta:

Som i serem gent Catalana
tant si's vol com si no's vol...

I perquè'n tenim plena consciencia; perquè renunciem a la llibertat de la Patria si té d'ajudar a copçar-la la més lleu immoralitat, la més petita taca, seguirem la nostra via amb serena decisió sense forçar la orientació, fets els ulls a la brújula, ferm el braç al timó, que si el Nord és llunyà sols adreçant al Nord la nau de la Patria, sense desviar-la, serem nosaltres els qui al Nord arribarem i donarem al món exemple de Bondat i de Perseverancia per a que en el nostre obrar s'hi emmirallin els homes qui a cada instant rectifiquen llur camí creguts de que abastaran més aviat l'objectiu llur que, naturalment, només que una desviació del Nord és, no el propi Nord.

Nosaltres no sabem quina generació serà la que, per el continuat esforç, assolirà el bé de la Patria; ni ho sabem ni'ns sentim freturosos de que la nostra sigui. El món viurà sempre i els homes som mortals; darrera de nosaltres, els altres viuràn i actuaràn si és que a nosaltres no'ns cab la gloria de la plena actuació; no tenim ambició; de casa nostra, de la nostra Unió, n'eixiràn homes disposats al sacrifici. No temeu, doncs, estatistes; no anem a guanyar, no anem a disputar els vostres llocs: seieu tranquils; no vos enderrocarem, de segur; nosaltres semblem per a que's culli quan sigui l'hora; per a que la cullita sigui profitosa; desbrostar seria matar un fruit; nó: que triguí si ha de frigar, no'ns mou la impaciencia; seieu tranquils, homes dels governs: dels vostres sillons estant atieu-nos la pinxeria en nom de la llibertat, atieu-nos la força pública en nom del poder del més fort; feu-ho, mes penseu que ni ens defureu ni vos fem cap mal. Vosaltres trebalieu per a l'avui vostre i nosaltres per al demà de la Patria. Vosaltres voleu governar el poble mentres nosaltres volem que'l poble es governi. Nosaltres, amb nosaltres no hi volem mals homes, mals patriotes, ni ambiciosos ni pinxos; sempre els tindreu al costat els facats de pecat, els cobdiciosos, els qui vos ajudaran per a que'ls ajudeu. A casa, nó: a casa sols poden venir-hi els nèts de consciencia, els altruistes, els no-impacients, els qui tenen Fè en la bondat d'ànima, Esperança en l'esdevenir—per llunyà que sigui—de la

Patria, Caritat per els infeliços a sòu; els qui sentin Amor, els qui no s'avergonyeixin de plorar d'Amor, els qui sàpiguen que la gota d'aigua forada la pedra.

UNA vegada, uns quants companys, anàvem d'excursió per la muntanya catalana. Anàvem per camins que no havíem peïjat mai; la tarde declinava i ens calia ésser a lloc abans de que arribés la nit, una nit de lluna nova que deuria ésser fosca i perdora.

El camí per on passàvem anava esmunyint-se per la muntanya amb un suau i gairebé imperceptible devallar que feia adelarar les nostres passes plenes de dalit.

En els cims llunyans s'hi reflectia el foc de la posta. Els faigs de vora el camí anaven guarnint-se d'ombres i estenien les branques per a rebre la nit que ja pressentien a la vora.

I aquell camí estrany no'ns conduïa a lloc... Una dona ens ho digué:—Per aquest camí no hi arribaríeu pas; per anar allà on voleu anar hauríeu d'haver agafat un camí de més amunt... Heu de pujar molt si'l voleu atànyer...—

Ens vàrem aturar en la nostra desficiosa cursa i deixant el camí vàrem emprendre la pujada a través del boscall de les fagedes i de la fosca de la nit que ja'ns havia caigut a sobre.

Tres hores de bregar amb les mates baixes i amb els recs i el torrents que'ns trencaven el camí. Tres hores de pendre i deixar corriols. Els uns ja desesperaven arribar a lloc; altres estaven desorientats i empenien els camins a la ventura; els esperits dequeien poc a poc; quan tot de sobte un arbre amic s'aixeca davant nostre, alt i majestuós, un faig enorme. I plena de confiança diu una veu:—Aquest faig és el faig del pla...—Oí, i allí les runes de la casa,—diu un altre senyalant la blancor d'una paret, lluminosa gairebé en mig de la nit fosca i impenetrable.

El camí és retrobat, el camí que amb una breu estona ens ha de dur a terme.

Una nova alegria aclareix els semblants. En el fons dels esperits s'alcen, dretes com els faigs, les esperances decaigudes. I els membres laços se senten enfortits per una nova virior.

Talment diumenge, quan la paraula apostòlica dels nostres homes s'era donada a la multitud esmaperduda pel continuat giravoltar de la política, en aquell «som allà ont érem» que s'escapava dels llavis dels bons patriotes, s'hi reflexava aquella íntima i secreta complascència d'aquest retrobar el camí veritable.

MAIG.

Qüestions culturals i econòmiques

Per començar

AVUI, mercès a l'amable acollida dels bons amics de RENAISSANCE, inaugurarem aquesta nova secció, a la que, amb tota sinceritat, hi portarem el fruit dels nostres estudis, observacions i comentaris de coses vistes o viscudes.

Dedicar un espai a tractar de les qüestions culturals, en totes les seves ramificacions, però de cultura intel·lectual sempre, és ocupar un lloc en aquesta gran lluita moderna, lluita de grans trasbalsaments, i de la que sols en seràn vençuts els que per manca de mètode o de línia recta en la formació del llur intel·lecte, hauràn romàs a regions boiroses, de frívols ideologies, sense adonar-se que a la vida no tot és poesia i que a la poesia no tot és realitat. Perquè és de doldre i fa pena l'observar-ho, l'existència d'aquesta multitud de joves completament desorientats, descentrats, i que mercès a aquest desequilibri del que casi mai tenen esment, veuen passar el temps sense avençar ni mitja petjada pel camí difícil de la emancipació individual. Saber formar-se, saber conèixer's els propis defectes i corregir-los, és el gran problema; i no és aquest un problema d'accidentalitat, sinó l'etern, puix que en la seva solució hi ha la del magne problema de la vida. Voldríem, a propòsit, transcriure an aquí unes maravoloses dites de

Carnegie, però ja se'ns presentarà ocasió de comentar-les amb l'atenció de que són mercedores.

Tractar des de la nostra revista de les qüestions econòmiques, és realitzar una obra de gran patriotisme. Contribuir a l'estímul dels nostres joves, avui dependents, demà amos, despertar en aquests mateixos joves l'afició als estudis econòmics, als que tants pocs s'hi dediquen, per a poguer formar, amb el temps i bona voluntat, una lligió d'economistes catalans que puguin formar la vera Economia catalana, realitzant i dirigint les empreses que avui estàn en mans de gent forastera, i conseguir, amb l'alt valor de la bona intel·ligència i de l'immaculada honorabilitat, el concurs dels estantiços posseïdors del capital, per a la realització dels grans negocis. Escrivíem no fa molt temps a propòsit del gran trasbalsament de la vida econòmica de Catalunya: «La vida moderna desprecia, destrueix tot lo que un temps tingué preponderància, però que avui té raó d'ésser. L'home de negocis de la moderna vida no és el que té sort ni el més espavilat, sinó'l que té millors coneixements i un major concepte ètic dels negocis. El que no tinguí fè, el que no's senti amb el valor suficient per a produir una revolta, el que no conegui tot lo essencial de la Ciència econòmica, el que no tinguí un alt concepte de la moral, no pot ésser comerciant ni té dret a ésser un soldat de darrera fila en les modernes lluites econòmiques. Perquè dia vindrà, en que fins els carreters i camàlics se'ls hi exigiran coneixements que avui no posseeixen ni es preocupen en obtenir. Així com en una màquina, de les més importants peces a les més trivials, totes elles perfectes, cada una pel seu funcionament, formen el conjunt admirable, aiximateix pel Comerç mentres algunes de les seves parts components siguin febles, incompletes, mentres aquestes imperfeccions existeixin, el Comerç serà xacrós.

Heus-aquí en síntesi els punts que seràn objecte, principalment, de nostra atenció. No venim a dir proeses, ni a fer el sabí; però com que som joves i tenim fè i ens sentim amb coratge per a pendre un lloc en aquestes tant dificultoses lluites, procurarem entusiasmar, convèncer, als nostres amics, i tant de bo poguem ésser ja nosaltres, els joves d'avui, els que poguem realitzar la tant necessaria com anhelada transformació de la vida cultural i econòmica de Catalunya.

F. ROSELL,

SOMNI

Quin somni que he tingut
aquesta nit passada!
quin somni que he tingut;
¡si fos realitat!
He vist ma Patria
tota engarlandada
que ja gaudia plena llibertat.

Brillava per l'espai
el sol més clar que mai;
tot era esplendidesa.
Finides les tristors,
tot eren esplendors,
gaubanses i grandesa.

.....
Que és trist el despertar
d'un somni que afalaga,
quan la realitat
al lluny del lluny s'amaga!

JOAQUIM DELCLÓS I DOLS.

Sufragi socialista i anti-social

HEUS-AQUI un títol que sembla una paradoxa i certament no ho és, com ja ho deuen haver observat gran nombre dels bons ciutadans que hagin fet ús del dret de votar, que desde l'any 90 de la centuria pasada, ens permet lo mal batejat Sufragi Universal, i que per

els que no s'hi hagin fixat encara, procurarem fer-los-hi veure per les propies observacions.

Deixant apart que és el punt flac del Socialisme, que'l fa quasi utòpic, la generalitzada creença de que és condició precisa de ell, l'uniformisme i una igualtat, no solament davant la Llei, que aquesta ja és reconeguda per tothom, si que també baix molts altres aspectes, considerant a tots els homes com posseïts d'idèntics sentiments, voluntat i facultats intel·lectuals, recordarem que aital contradicció o inconseqüència, se demostra sovint i deu ésser molt humana o característica de la nostra raça, car solem veure manifestacions d'intolerancia i despotisme en actes realitzats per la majoria de personalitats directores o dirigides pertencientes a partits socials titulats liberals o republicans, i en canvi se patentitzen públiques demostracions de greus infraccions als fonamentals principis religiosos per certs elements que se atribueixen tenir la patent exclusiva de la defensa de la religió.

Aclarirem el concepte que donem per errat, referent al sufragi que califiquem de socialista i que és titulat d'universal, dient que a més de ésser aquest nom molt exagerat, és mal compresa la tal universalitat, per quant queda excluída del vot la dòna, que representa la meitat de la Humanitat.

Referent an aquest punt, hem pensat moltes vegades, la falta delògica que demostra aquesta preterició, doncs si's vol establir una diferencia basada en la consideració de la major mentalitat que per regla general s'atribueix al home en relació a la de la dòna, ja fóra gran la que que hi hauria en el cas de que aquesta pogués ésser el·lectora i no el·legida per a desempeñar càrrecs públics legislatius o d'Administració, i no privar-la del dret del vot baix els dos aspectes. Tal manca de raó o injusticia se fa més patent en referència a la dòna casada o viuda amb fills, la que a més de les obligacions i responsabilitats que contragué amb el matrimoni s'hi ajunten els sagrats títols que l'hi dóna la maternitat amb els cuidados, ansies i sofriments indispensables per la continuació i millora de nostra especie, que l'hi donen experiencia i clara noció de la vida. I no pot aquesta dòna designar amb el seu sufragi a l'administrador dels cabals del Comú de la vila o ciutat on resideix amb sa familia de la que n'és ella part tant essencial, i triar al dictador o consultor de les Lleis que poden obligar o no, als seus fills fets grans amb durs treballs per part d'ella, a un estèril sacrifici, prenent part

en alguna immoral guerra, o a contribuir a la supressió de les lluites sagnantes, que es la sana aspiració de tota la Humanitat. Quan justificat trobem en aquest cas, l'exercici de tal dret i en proporció indiscutible per lo convincent, si tenim en compte que disfruten d'ell, tants i tants homes solters per egoisme; gaudidors de rendes no merescudes per l'ennobridor treball; ociosos incorregibles, i molts conreadors de vicis escandalosos o denigrants.

I tornant al títol obecte d'aquest escrit, basat en la mesura uniformista de *un home un vot*, veurem clarament com és aquesta d'efectes anti-socials, en lloc d'ésser la ampla graonada per a fer pujar als llocs eminents de l'Estat, Nació, Regió, Ciutat o Vila, als prohoms ben escullits i sempre relativament escassos, que poguessin contribuir verament al nostre benestar temporal.

Dèiem al començar, que ja és cosa reconeguda que tots devem ésser igualment atesos davant la Llei, doncs els nomenats *drets de l'home* són sempre inviolables i generals per a tots, mes també s'ha de reconèixer que amb la dita uniformitat, se menyspreuen i trepitgen altres drets, quasi tan precisos com aquells, atesa la complicació de la vida social moderna; qual omisió, engendra la tirania actual dita *del número*, que és una flagel·losa calamitat, precisament pels elements socials més dignes d'ésser atesos per ses virtuts, que solen ésser els més soferts i callats i que vivint coibits dins totes les classes, formen la quasi totalitat de la nomenada mitja de la present generació.

Amb el vot uniformista, que resulta escas per els uns, i molt complert pels indignes de fruirlo que se'l venen, i pels molts inconscients de la importància que té, que'l realitzen moguts per passions o mals sentiments, com pot merèixer igual consideració i tenir idèntica valúia, el de l'home vagarós, sense ideals ni ofici, en comparació al de qui treballa en qual-sevol dels més usuals, com són, els de fuster, manyà, sastre, etc. que l'han obligat a passar llarg temps en a voltes penós aprenentatge, fins a dominar-lo i pel quin paga o contribueix a pagar la tributació que l'Estat exigeix. Si el primer té un vot, no és ben just que aquest ne tinga dos; essent aplicable aquest cas al que exerceix una carrera equivalent a l'ofici, encara que generalment més costosa i per la que ha esmersat en estudis especials, gran part de la joventut.

També considerem deuria tenir dret a la pluralitat del vot, al menys en les eleccions municipals i comarcals o *provincials*, el propietari que tingué una o més finques rústiques o urbanes, que són part de la seva personalitat material, poguent votar conjuntament per sí mateix i per un o varis apoderats en cada una de les municipalitats o regions en que radiquessin les finques.

Amb tan justificades modificacions, se restaria gran part de la enutjosa pressió que en tots els ordres se experimenta avui en que domina un gementable esperit de remat, que atrofia moltes energies individuals, i que veiem ensenyorit de quasi tots els estaments de treball; minvantse també gran força als mercaderadors de vots i als nomenats cacics, manglejadors de la gran ciencia, per aquestos desacreditada, que és la Política, la que amb l'actual sufragi serveix més per enlairar als atrevits que als meritosos i els quins, sia per dolenteria o per vanitat, al ocupar els llocs que no'ls pertocuen, constitueixen la tirànica potencia anti-social que havem tractat de demostrar amb les consideracions que havem exposat al bon criteri dels lectors de RENAIXEMENT.

J. M. BORDAS BARBIER

PRIMAVERAL

Per la senyoreta Pilar Mora

Quan se fonen les neus del cim de la muntanya i veig al vell pastor deixar l'humil cabanya sortint amb les remades per boscos i rasers, reseca per les gelades del fret dels jorns darrers.

I veig al rossinyol, que rellant s'afanya cercant son niu d'amor on pugui amb sa companya contar a la Natura ses ditxes i plaers, i una blancor immensa cobreix els admetllers,

jo penso amb l'estimada, qui és pulcra i és gentil, i és bella com la rosa que esclata al mes d'Abril i gaiament m'omplena d'encis ubriagadò;

sentint dintre mon cor, veient-la tant galana, desitjos de juntar als seus llabis de grana, els meus, que sols ansien l'ardència d'un petó.

JOSEP VIDAL LL.

Sabadell.

LA CATALUNYA HEROICA

ELS SETI I BLOQUEIG DE BARCELONA-1713-1714

Del 3 al 9 d'abril de 1714

Dia 3 d'abril

Fou intens el foc de canó, disparant-se des de tots els baluards.

Havent-se observat que l'enemic maniobra-va adelaradament cap a la banda del Clot, En Villarroel manà que un destacament de fusellers anessin a explorar els treballs, dels castells, que resultaren ser de grossa importància doncs es tractava de l'emplaçament d'una bateria enorme que l'enemic feu funcionar ja el mateix dia llençant bombes a dintre a la ciutat, produint el pànic natural entre'ls que les sojonaven i que degueren abandonar-les; mes ben aviat es refé l'animós esperit dels ciutadans i no's considerà de perillosa la darrera treta del duc de Pòpuli. Al vespre i per evitar que's cometés cap furt en les cases on les bombes hi havien obert pas, rondaren quatre companyies de la Coronela, però resultà inútil la llur vigilància per no succeir cap cas dels que's volien evitar.

Mentres durava el bombardeig, En Villarroel i el Conceller en Cap, idearen establir una bateria prop del Clot, esperant-ne profitosos resultats i disposant que per al moment precis estessin aparaiades les forces convenients.

Dia 4 d'abril

Cumplint l'ordre donada la nit anterior, a les quatre de la matinada les companyies de la Coronela es trobaven al Portal Nou, per a sortir amb les demés tropes a resguardar la bateria projectada i seguidament es posaren en moviment fins arribar al lloc designat on foren establertes quatre peces d'artilleria, que obriren ràpid i eficaç foc contra la bateria de

morters i les cases immediates ocupades per l'enemic, al que causà l'atreuiment dels de la plaça no poc perjudici i grossa confusió. El foc durà tot el dia mantenint-se la divisió dels nostres, sempre al descobert i rebutjant quants atacs intentà l'enemic per a apoderar-se de la posició que ocupava la bateria.

Al vespre creient els castellans que la plaça intentaria un avenç amb les forces sortides durant el dia, reforçaren les forces de la de morters amb un respectable cos de tropa i establint en tots indrets una estreta vigilància.

A l'enemic se li cremà un quarter de Sans, perdent-hi alguns cavalls i equipatges.

Dia 5 d'abril

Encara que era creença general que l'enemic atacaria d'una manera la nova bateria establerta a camp descobert, no fou certament aixís, sino que'ls morters dels castellans es limitaren a llençar bombes.

A trenc d'auba la bateria dels de la plaça, augmentava amb altres dugues peces, obri foc contra l'enemic, no parant ja tot el dia. Les tropes que protegien la bateria foren relevades per altres per a donar repós a les primeres.

L'enemic disparava únicament amb dos morters, i malgrat això causà considerable dany al convent de Santa Caterina.

Un desertor de cavalleria manifestà que la bateria dels morters havia sigut molt perjudicada per el foc de la novament emplaçada per la plaça, quedant quelques peces fora de combat. El mateix individu assegurà que havia arribat al quarter una columna que n'havia sortit feia quatre dies i que en el Congost,

prop de Martorell, li fou barrat el pas per el paisanatge allí apostat.

Es vegeren sortir del cordó marítim dos navilis francesos que seguiren la ruta que ja havien prèls altres d'espanyols sortits primerament.

A la nit fou arrencada la força que s'havia aixecat davant de Palau per atemoritzar als malfactors.

Arribà un exprés des de Sant Llorenç Savall amb una comunicació xifrada, del Marquès de Poal, donant compte de les operacions realitzades per els seus.

Dia 6 d'abril

Seguí l'enemic llençant bombes contra la ciutat, si bé no amb l'intensitat dels dies anteriors. La bateria de Sant Francisco, en canvi, feu foc sens interrupció amb els 6 canons de gros calibre contra l'emplaçament dels morters.

Mentres s'estava operant contra l'enemic s'observà que aquest retirava morters i pólvora, notant-se, además, extraordinari moviment en el seu camp. Davant d'això Villarroel s'aconsellà del general Banet respecte dels projectes que tingués l'enemic, convenint en que aquest abandonava l'emplaçament del Clot, que era completament dominat per la bateria de Sant Francisco, i que anava a emplaçar-la a Mas Guinardó, on no podia aquella causar-li gran dany. Per si fossin aquests els projectes del duc, es donaren ordres de perfeccionar l'esmentada bateria de Sant Francisco, fortificant-la per a resistir els atacs del plà.

Fou fet un pregó provint comprar armes o cavalls als desertors. Altre per a que a la una de la tarde formés, davant de Santa Mònica, el batalló nomenat dels quartos, per a montar des d'aquell dia les guardes, en auxili de la Coronela.

Dia 7 de d'abril

L'enemic establí una nova bateria de quatre canons prop de la casa Montaner, disparant tant sols amb dugues peces.

Aixís que's feu de dia l'artilleria de Sant Francisco disparà contra les fortificacions de l'enemic, llençant granades amb un obús tan

acertadament, que'ls castellans respongueren tart i sense eficacia, perdent-se llurs projectils en totes direccions.

A la vessant de Montjuic, alguns fusellers hi feren presoner a un oficial borbó, duent-lo seguidament a la plaça.

El batalló dels quartos tornà a l'hora que tenia ordre de fer-ho i els demés dies l'anaven rellevant els altres tres novament formats. Además es formaren dugues companyies de pagesos de Sarrià i Sant Martí que cuidaren la guarda dels baluards de Llevant i Santa Eulària.

Fou feta una crida que ordenant tota persona que tingués plata per vendre ho fessin a casa de la ciutat, provint la compra i la venda en tot altre lloc.

Dia 8 d'abril

Entre les noves bateries establertes per setiats i setiadors, es feu foc de valent, tot el dia.

Per acord de la 9.ª de Guerra es publicà un bàndol provint a tothom, inclòs als oficials i soldats, la compra d'armes i municions. També acordà publicar una altra crida, oferint cent lliures al que descobrís a l'autor de l'atentat contra la justícia, a l'arrencar la força de la plaça de Palau.

La Diputació envià al seu embaixador una comunicació i altra per al príncep Eugeni, interessant — com sempre — els desitjats socors en auxili de la ciutat.

Dia 9 d'abril

L'enemic cessà per complet el bombardeig i malgrat el foc que li feu la plaça, no contestà ni feu atac de cap mena.

Els fusellers tingueren diverses topades amb les forces enemigues dels llocs avençats.

Atenint a que molts ciutadans havien abandonat llurs cases per a evitar els efectes del bombardeig, es disposà que diverses rondes cuidessin de la vigilància durant la nit, donant per resultat sorprendre a un lladre en el moment que realitzava el delictes, essent condemnat a mort i executat seguidament per a que servís d'escarment a la gent de mal viure.

Es feren pregons provint, tant als soldats com als paisans, sortir de la ciutat amb qualsevol excusa.

Notes d'art

EXPOSICIONS: Segon Matilla, a càr Parés; E. Pascual Monturiol, al Círcol Artístic i de reproduccions d'En Leonardo da Vinci a càr Renart.

LA pintura del senyor Matilla, si bé és executada amb habilitat i mestria, en el fons és la mateixa pintura a que'ns tenen acostumats la majoria dels pintorets que exposen a càr Parés.

De totes maneres per l'execució franca i per la nefedat del color els sobrepuja en molt el senyor Matilla, però la seva visió del natural talment sembla que no sigui directe, sino influida per En Meifren; això fa que les seves obres que's presenten ressentides per aquesta influencia són, al nostre entendre, les més fluixes.

Preocupant-se solament de les cares, i descurant per complert les robes i els fons que tanta importància tenen, demostra el senyor Matilla el migrat concepte que té del retrat.

Abans de fer aquesta exposició, a que sembla que'l senyor Matilla hi hagi portat tot lo que tenia al taller, calia haver fet una selecció no exposant notes, que no tenen res de particular, i el quadre gros dels arbres que és senzillament dolent, com també el del torero màntant, que tot lo més que poden dir-nos és la manca de gust del senyor Matilla; totes aquestes coses fan que sigui una exposició molt fluixa, no obstant ésser feta per un senyor que pinta bé.

En Pascual Monturiol, artista de valú, caldria que's preocupés més encara de lo que's preocupa en la gent obrera que interpreta, fins arribar a l'ànima d'aquestes colles de carboners, descarregadors i gent de mar, i llavors tot i tractant el mateix assumpte el faria nou en cada obra i no seria com ara que l'exposició actual té massa semblança amb les dels anys anteriors.

Es en els dibuixos allà on sobressurt més la personalitat d'En E. Pascual Monturiol.

En els olis, si'ns plau forsa la seva visió clara i altament decorativa de moltes obres, en canvi en altres el dibuix en surt perjudicat.

Molt ens plauen exposicions com la que'ns ofereix En Renart, en la que's pot fruir la be-

llesa que's desprèn de les obres del gran Leonardo da Vinci tan ben reproduïdes.

Felicitem an En Renart per aquesta exposició i li desitgem un èxit falaguer.

LLORENÇ.

EXPOSICIÓ LINKER.

EN la sala de vendes al detall per a material fotogràfic, de la casa M. Huertas, S. A., de la Plaça de la Cucurulla, hi ha actualment oberta una notable exposició de fotografies d'En Linker, fotògraf professional de Bilbao.

Criden l'atenció les fotografies exposades, per lo que's separen del gust corrent del públic, generalment corrumput i vulgar, i encara més que això, ja prou recomanable, el sentiment que s'endavina intervé en la creació de tota obra d'En Linker, que més enllà de les llums i dels procediments i dels secrets dominats de tota tècnica, sab veure quelcom de l'ànima del model que's trasllú en la plasmació gràfica i converteix la obra manual i adozenada en veritable obra d'art, digne d'ésser admirada i comentada com les filles d'altres procediments.

Per tot això se fa digne d'ésser admirada aquesta senzilla i bella exhibició d'En Linker, lo mateix pels profans que per la llegió dels dits professionals, que, salvades molt poques i honroses excepcions, tindrien molt a aprendre si'n fossin capaços, de les obres d'aquest simpàtic fotògraf bilbaí.

DAGOR.

Més fermesa

SI'L públic fos conscient, seria que de consients en foren els particulars que'l composen; mes, què és el públic?

En són la gent del carrer, els que omplen el teatre, els que escolten el romanç que canta un ceguet, els que llegeixen el diari, totes les agrupacions que ouen o llegeixen allò que un hom adressa a varis, són públic.

Mes són públics inconscients. Són cossos que fan presència i atencions que fan ausència o sols a mitges es posen sobre'l tema tractat, com aquelles aus de llargues gambes que reposen l'una mentres carreguen tot son pes en l'altra, o millor, com els passejants de la pla-

taforma de la risa que, mentres el sol de l'una cama va endavant, l'altre la porta enrera.

Amb una atenció tan superficial de les coses, ni'l teatre, ni'l sermó, ni'l predicot polític, ni'l raciocini de propaganda dels homes que de bona fè exposen per a comunicar a sos semblants el fruit de sos estudis, les conclusions de ses conviccions, poden produir en l'enteniment de son públic altre moviment que l'esbatzegar de la tal plataforma, mai aquell progressiu i de millorament vers una finalitat determinada.

D'aquí, que'l teatre, que per gaudir-se, requereix atenció, hagi vist representar-se «La Solitut dels bancs», i al cine i a la farça de couplet i bon espatec de castanyoles hi vessi la gentada.

D'aquí, aquestos professants en religió i política que s'oripellen amb exterioritats característiques i llur facecia resta igual a la de sos contrincants, car la professió de fè que han feta, no és d'una convicció fonda que'ls aparti d'uns procediments per a emmenar-los a altres d'acord amb ses doctrines.

D'aquí que radicals, republicans i jaumistes els uns predicant la pau i fent guerra a la guerra i els altres tot dient-se militar en una religió de pau i amor, s'hagin escomès uns i altres amb armes renyides amb sos credos i hagin observat una conducta igual els uns a els altres tot i cridant que són antagònics, tot i resultant de son comportament la contradicció i negació més absoluta de ses doctrines i dels blasons de ses banderes i programes.

I lo més trist i real és que aquesta manca de consciència, de convenciment per poder arribar a ajustar els actes de les prédiques, els fets amb les paraules, l'ésser amb l'aparèixer; no ha deixat com una plaga infecciosa d'invariar el nostre camp catalanista.

Dues voltes hem vist sotrequjada la població catalana revelant un afany i amor a Catalunya i a les reivindicacions patries en manifestacions imponentíssimes que a un observador superficial li haurien fet creure imminent el resorgiment de la Catalunya Nació a la vida dels pobles organitzats, mes, que als que comencem a conèixer per dolorosa experiència, nostre públic, no pogueren enganyarnos imponent-nos infundades esperances.

Si tots els que professem la fe i'l credo Catalanista, que ja som molts, fossim éssers conscients, llurs conviccions fermament sentades, ens farien esdevenir conseqüents i constants i la primera manifestació de nostra fer-

mesa seria l'us del Català en la parla i en l'escrit, en el document mercantil d'acció entre catalans i arreu on d'una manera cesarista la força avassalladora no l'havés interdit barrant tots els recursos de fer-li matuteig.

A lograr que aquesta convicció s'arrelhi i's manifesti potent i exuberant treballem i treballem els que sols ens sentim, ara com 12 anys enrera, impulsats per una ferma convicció i un ben desinteressat amor a la Patria.

SALVADOR SALAT I FERRANDO.

Musica

PALAU DE LA MUSICA CATALANA

EL tercer i quart concert de Quaresma, han sigut confiats casi per complert a la famosa cantatriu Na Maria Freund, qui ens ha fet oir d'una manera delicadíssima, aquesta íntima música del *lied* a la qual tanta importància l'hi han donat els més grans mestres.

Cal sols fixar-se amb la llarga llista d'autors que han omplenat els programes d'aquets concerts, per a convencè'ns de tota la seva importància, majorment si examinessim una per una les obres executades, doncs, casi totes elles són d'un refinat bon gust i d'una inspiració tan exquisida que causen fonda admiració.

N'obstant volem fer especial menció, per la seva valúia, de la colecció de Schumann que porta per títol «Vida amorosa d'una dona» i també—per ésser un dels mestres moderns de més anomenada—de les d'En Gustau Mahler.

Si doncs aquesta troba además, intérprets tant pulcres com Na Maria Freund i el nostre Ricard Vives, l'admiració de l'oient arriba a un alt grau, fent-lo aplaudir amb tot l'entusiasme l'obra dels autors i la tasca dels interpretadors donant-li vida.

Per agrair sens dubte aquest entusiasme, Na Maria Freund ens obsequià amb un ramell de cançons populars catalanes, cantades en nostra llengua d'una manera, que moltes artistes catalanes no saben igualar, amabilitat que li remerciem de tot cor.

Ompliren la segona part dels dos concerts, en el primer el Trio de Barcelona, executant amb molt acert el «Trio op. 8» de Saint-Saëns, i en el segon es presentaren dos concertistes que, per creure que fou una broma—encara que no la creiem de gaire bon gust—preferim no parlar-ne.—B.

Acció Catalanista

VOLEM...

Després del miting d'afirmació Catalanista.

LA política és una art que no té altre valor que l'esperit que l'inspira.

Les modolitats polítiques sorgides a l'acció social de nostre catalanisme, han devingut, després de llarg temps d'ésser sostingudes per una ben dissimulada perenceria, lo que'ls predirem a l'acomiar-se dels que entenguérem que per assolir l'efectivitat de les lliberacions que deien freturar, era precis l'apostolat com a qüestió prèvia. Com inevitablement havia de succeir, aquelles freturades lliberacions no han sigut encara assequides—moltes d'elles renunciades—malgrat l'actuació de dites modolitats, actuació que no l'hem vista servir per res més, sinó per a fer de nostre poble, no una col·lectivitat cívica i culta, sinó, a les grans ciutats, unes gripies afanyoses d'uns exercicis de vèrbola, els quals han sembrat la neurastenia política i han fet arrelar l'escepticisme social. Això en quant a ciutats grans, que en les petites poblacions, la seva acció encara ha sigut més atentatoria a la dignitat de nostre poble, puix en el compliment dels deures d'alta sobirania popular, s'ha endogalat i prostituit tant la consciència del poble, que quasibé, sense salvar excepcions, se pot dir que en els districtes forans, cada vot de cada candidat no suposa res més que, o una coacció o unes quantes pessetes.

Això ens diu d'una manera explícita, que aquelles ans dites modolitats, l'esperit que les va inspirar no sigué altra cosa que una insensatesa. I si l'esperit que les va inspirar, no era res més que «una insensatesa», aquest és el valor just de la política respectiva.

Davant d'aquest cas, la Unió Catalanista tenia un deure a complir, i molt més avui que una ostensible trau d'idees i d'interessos—sobre tot d'interessos—fa moure als homes i a les polítiques. I aquest deure'l complí diumenge passat.

Diumenge prop-passat, fou oïda la paraula solemne, plena de dignitat sense urc, que la Unió Catalanista adreçà al poble congregat a la Sala Imperi, i que nosaltres, consagrats a la missió de la santa religió de fer homes i pobles lliures, anem expandint arreu esperançats de que, a no tardar gaire, nostra predi-

cança aixecarà a tant amunt la dignitat de nostre poble, que serà arribada l'hora de que visqui la seva propia vida, deseixit de la farsa dels que en nom del bé del poble, estafant sa dignitat, per a fer-lo més esclau de ses ambicions i cupiditats.

Nosaltres ens sentim revoltats davant d'aitals fets innobles. Si el constant predicar no és prou per a contrarrestar-los, anirem a l'actuació,—a una actuació que deurà haver d'ésser diàfana com el cristall, sòlida i digne. Lo qual ho lograrem amb l'educació, amb l'intenció i amb el ferm propòsit. Es veritat que'l moviment de reivindicació nacional de Catalunya no ha passat encara del període reconstructiu intern i que totjust emprén accions de deslliurança contra'ls poders detentadors. Es cert això, però també és cert que diversos fets i circumstancies reclamen un nou esforç, un major sacrifici de nostres homes polidors de l'ideologia de pura catalanitat.

Es massa gran la desfeta d'aquelles abans dites modolitats, per a que restem sense afirmar Catalunya per medi de l'actuació. I molt més, avui que veiem en públic i'n privat, desdoblar-se la dignitat de varis qui foren grans patricis; ara que acaba d'emmuller-se la teia incendiària i l'austeritat escrita; en aquests moments que encara apar oir-se llegir el missatge de la corona aon se parla de les bones relacions que sosté l'Estat espanyol amb el Regne Unit i Irlanda—...i Irlanda!—i anem escoltant, escoltant, s'acaba i no s'ha parlat ni per alusió de Catalunya que té pendent d'aprovació, compromisos governamentals; ara que s'ajunten les dues allaus del ¡Maura sí! i del ¡Maura no! per a atropellar-nos en plè carrer; ara, més romàntics en ideals, entrarem a les lluites polítiques, portant-hi la nostra fè i les nostres entusiasmes, i afirmant constantment i per damunt de tot, les afirmacions fetes per la Unió Catalanista en el miting del diumenge prop-passat a la Sala Imperi: Catalunya, Catalunya i Catalunya. Heusaquí lo que VOLEM... —I consti que aquest és nostre VOLEM... iguala en força, a un «exigim» contundent.

Això és l'esperit que inspira nostra política.

Aplec patriòtic de Premià de Mar

NO serà un acte més. Dia darrera dia i claudicant seguidament de lo que és essència i integritat catalanista, van camins enllà de la política, les colles oportunistes, els eterns fills pròdigs del nostre volgut Nacionalisme Cata-

là, ensenyant a les multituds qui passen la grosseria de les seves comparses i la miseria de lo que ells ne diuen aspiracions; passejant crua i descarnada la baixesa més indigna, com és la de fer servir la bandera de la llibertat de la Patria per pactar ignominiosament amb els enemics de Catalunya.

Després del grandió meeting de la Sala Imperi, aon la Unió Catalanista ha dit la seva paraula sobres els darrers aconseqüiments de la política catalana i l'clar concepte que té format de l'actual estat de Catalunya per lo que té d'interessant per el nostre moviment nacionalista català; serà a Premià de Mar, aon s'hi desplegaràn unides i entusiasmades les forces de la Unió Catalanista disposades a recomençar la lluita per la lliberació que de dret i de justícia exigeix el Catalanisme per la nostra Patria.

Sóm a l'any en que's compleix el segon centenari de la caiguda de Catalunya.

Cal que'l Nacionalisme Català's manifesti ben fermament, fent palesa demostració pel nombre i per l'entusiasme, que la bandera sustentadora de l'integritat de l'ideal, no s'és batuda; si no, que ara més que mai, la despleguem al vent, perquè oneji sota'l cel de la nostra estimada Catalunya, com a símbol de la lliberació definitiva de la terra Catalana. Tenim d'ésser milers de catalanistes que'ns aplegarem a Premià.

Qui serà el nacionalista de cor que no podrà venir-hi? Es precis demostrar una vegada i mil, si fos precis, que sols els patriotes que formen en els rengles de la Unió, són capaçs d'aquest entusiasme i d'aquest sacrifici.

Que no hi faltará cap entitat catalanista de Barcelona i amb la bandera respectiva; podem assegurar-ho.

L'Associació Nacionalista Catalana hi portarà la seva bandera que serà acompanyada de nombrosíssims socis.

A la Unió Nacionalista Radical, l'entusiasme també és gran i entre'ls seus socis s'hi treballa de ferm per a dur-hi lluida i nombrosa representació.

Ademés, en els Casals Nacionalistes del districte sisé i en el de Sant Martí també hi regna força entusiasme. Les entitats catalanistes de la costa hi aportarán a l'«Aplec» un contingent nombrosíssim.

La Joventut Catalanista fa avinent a tots els presidents d'entitats de fóra de Barcelona, que contribueixin al millor lluiment de la festa, portant-hi en ella les seves banderes, com aixís mateix que organitzin amb deguda antelació expedicions amb els socis de les entitats respectives, per lo que totes les entitats catalanistes (adherides a la Unió) de tot Catalunya, reberàn plegs de programes, amb el corresponent horari de trens.

Tot fa preveure un gros èxit. En el meeting del maff hi parlaràn els entusiastes catalanistes i honorables patricis, en Josep Batista i Roca, en Francisco X. Casas Briz, l'Antoni Sansalvador, en Salvador Millet, en Manel Folguera i Durán i l'il·lustre President de la Unió Catalanista Dr. Martí i Julià.

El meeting començarà a les onze i a la tarda a les tres, la Principal Barcelonina, tocarà una escullidíssima audició de sardanes.

Les entitats organitzadores i malgrat una serie d'obstacles que impedían resoldre la celebració d'un gran apat de germanor, han acordat pura i exclusivament per millor comoditat del que vulgui assistir per tot al dia a l'«Aplec», l'organització d'un dinar, a càrreg d'una acreditada fonda de Premià, venent-se per aquest objecte tikets a 3 ptes. en l'Associació Nacionalista Catalana de Barcelona (Caçador, 4, pral.) fins al dia 17 inclusiu.

Ademés de no mancar a Premià altres fondes, s'està activant la resolució d'una diferent manera de satisfer més economicament les necessitats dels patriotes, que no puguin inscriure's en el dinar de a tres pessetes.

El preu del viatge a Premià, es de 1'85, anada i tornada. Horari de trens, en els programes.

RENAIXEMENT, acabarà de donar la vinenta setmana, els darrers detalls i noves, referents a aquest grandió acte catalanista.

PROXIMAMENT NUMERO DEDICAT AL
Segon Concurs d'Historia de Catalunya
Esquisida col·laboració

NOVES

Ans d'anit, dimars, cap a les onze, al venir a aquesta Redacció el nostre volgut company En Francisco X. Casas i Briz, vegé a l'entrada del carrer de Caçador dos subjectes, un dels quals, quan l'amic anava a passar la portalada d'aquesta casa, engegà un tret que per sort no feu blanc.

Desseguida, el company tornà enrera per a prosseguir als covards agressors, i amb ell els guardes de nit del carrer, no poguent trobar ja rastre dels qui, comesa la *fechoría*, es fiaren de la lleugeresa de llurs cames per a no ésser definguts.

Al felicitar coralment a l'amic Casas per haver sortit il·les, fem avinent als agressors de totes menes que de cap manera les amenaces ni'ls atentats tenen de fer variar el nostre pensar ni el nostre sentir. No volem ésser martres ni pretenem passar per hèroes; mes sí que estem disposats a ésser una cosa i l'altra si ens hi porten.

Amb el present número acompanyem la fulla extraordinària que RENAIXEMENT publicà diumenge darrer, contenint els discursos que'ls nostres capdevanters pronunciaren en el grandió miting de la Sala Imperi.

Novament recordem als nostres amics que vulguin ajudar-nos en les despeses que'ns ocasionà aquesta publicació, que poden passar per la nostra Redacció (Caçador, 4, pral.), on continuà oberta la sotscripció iniciada per aquest objecte.

Per tota aquesta setmana quedarà definitivament instal·lat en la seva nova casa de la Rambla de Santa Mònica, número 25, el «Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de l'Indústria».

Per aquest motiu ha aplaçat les festes del aniversari de la seva fundació per al dia 19 del corrent, el programa de les quals publicarem en el nostre número proper.

Na Rosa Puig del Campo ha pensat perpetuar la memoria del que fou son volgut espós En Josep M.ª Vallés i Ribot, contribuint a la cultura del nostre poble.

Amb tal motiu ha fet donació a la Biblioteca Arús, de casi tots els llibres que formaven la del tant eminent juriconsult català.

Hem rebut una atenta salutació del ferm catalanista En M. Carrió, notificant-nos el seu nomenament de Delegat a Catalunya de la Lliga Nacionalista Catalana de París.

La Secció Permanent de Propaganda Autonomista del Centre Autonomista de Dependents del C. i de l'I., anuncia la celebració d'un interessant cicle de conferències, el tema general de les quals, serà «Resum històric del renaixement patriòtic de Catalunya», a càrrec del president de dita Secció En Antoni Roca i Codina.

Aquestes conferències tenen per principal objecte donar a la joventut entusiasta una veritable i documentada historia del Catalanisme en els darrers 50 anys.

Oportunament donarem més detalls de dites conferències, la primera de les quals tindrà lloc probablement, el dia 25 del corrent en el nou casal del Centre.

El dia 28 del mes passat a la tarde, morí a Colònia la esposa del que fou gran admirador de la nostra terra, el célebre alemany Joan Fastenrath.

Les altes dots que adornaven a tan distingida dama, de les quals tots en guardem un agradable recort, ha fet que la seva mort fos sentida arreu de Catalunya.

Mort el gran Fastenrath, seguí ella administrant la seva obra i continuant les relacions del seu difunt espós.

D. E. P.

El prop-passat dijous morí a la nostra Ciutat la genial artista N'Agna Monner, una de les figures més grans que ha tingut el nostre teatre Nacional.

Des de l'edat de 12 anys que consagrà la seva vida al teatre del qual s'en tingué de separar l'any 1903 per haver sofert un atac de paràlisi.

Un atac cardíac ha posat fi a la vida d'aquesta dòna exemplar, gran artista de la nostra terra.

D. E. P.

La comissió organitzadora de la Cooperativa «Mutual Catalana» notifica als seus inscrits i al públic en general, que, imprés el projecte d'estatuts segons acord del darrer consell general, poden recullir-ne en els següents llocs:

RENAIXEMENT, *El Poble Català*, *La Veu de Catalunya*, al carrer de Junqueras, 12, principal, (fàbrica de guants, on s'admeten també adhesions), a la Unió Nacionalista Radical, Unió Catalanista, Lliga Regionalista, Centre Nacionalista Republicà i Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de l'Indústria.

Demà-passat al vespre, el Chor Infantil Mossèn Cinto sortirà de costum a cantar les típiques Caramelles, dedicant-les a diferents famílies de la Ciutat qui sempre han estimat la simpàtica institució per l'alt esperit de Cultura i de Patria que presideix tots els seus actes.

Imp. CATALONIA. — Passatge del Pont de la Parra, 6.